

Martina Trchová: Nebaví mě nosit dříví do lesa

Mrazivou upřímnost Martiny Trchové k sobě samé je fascinující poslouchat: „Nikdo mě nevychoval, nikdo mi neřekl, jak stát se ženou osvícenou, schází mi pokora, a ta, co ji zkouším, vždycky přes den okorá,“ zpívá kupříkladu v písni Zakázaný ovoce svým klidným altem, a leckterého citlivého posluchače tak může ponouknout k sebereflexi. Martina, sympatická mladá žena, která to má v hlavě srovnané a hudba ji nadpozemsky baví, je považovaná za velkou naději českého písničkářství.

Martino, vy jste považovaná za jednu z nejtalentovanějších mladých písničkářek v Česku, přičemž písničkářství má u nás velmi dlouhou tradici. Cítíte se s ní být spjatá?

Děkuju za poklonu. S tou návazností... Jak se to vezme. Když jsem začala psát písničky, o jiných písničkářích jsem toho moc nevěděla, ale postupně jsem začala poznávat nejdřív svou generaci a potom pátrala do historie. Teď cítím zejména napojení na vlnu ženských písničkářek počínaje Dagmar Andrtovou-Voňkovou, Zuzanou Navarovou, Radúzou atd. Jejich tvorba je mi velice blízká.

Člověk má trochu zrádnou tendenci zřazovat si neznámé ke známému, takže civilní projev Zuzany Navarové může při prvním kontaktu s vaší tvorbou zavonět pokojem. Mně je ale sympatická i vaše sebeironie a upřímnost. Bývá pro vás psaní bolestivé?

Bolestivé ne, spíš je někdy očistující a uvolňující. Když mě něco trápí a podaří se mi to shrnout do písničky, je pak všechno o moc lehčí. A když v tom zůstane trocha ironie, je to vůbec fajn pocit, který se vrací na živých koncertech.

Léto je pro muzikanty zpravidla obdobím plným koncertů. Jak ho trávíte vy?

Asi obdobně. Přejíždíme mezi festivaly, ale mezitím je dost času i na to si udělat pěkný výlet na kole nebo pěšky na houby a vůbec pobýt pár dní na chatě, která je mým velkým útočištěm před světem. No a taky musím pár dní pracovat...

Který koncert z poslední doby vám připadal výjimečný?

Myslím, že právě ten poslední, který byl minulý čtvrtek v Náměšti nad Oslavou, kde každý rok probíhá týdenní festival

Folkové prázdniny. Mám to místo neobyčejně ráda a jezdím tam i jako divák. Jako muzikant si to pak nadmíru užiju, protože vím, že tam je snad nejvíc vnímavé publikum, jaké znám. Letos jsem to navíc všechno prožila se svou novou kapelou.

V jakém složení teď hrajete?

Na kytary hraje Patrik Henel a na kontrabas Radek Polívka. Já zpívám a asi v polovině písni hraju na kytaru. Většinou vystupujeme takhle v triu, ale občas s námi

hostuje taky Petr Chlouba, který hraje na bicí.

Změnily se s novými spoluhráči i vaše písničky?

Určitě. Především proto, že kluci všechny písničky aranžují a ony tak získávají rozměr nových pohledů. Už to nedělám všechno jenom já. No, a taky je to všechno mnohem víc o muzice, protože máme k dispozici víc nástrojů a oni jsou opravdu dobří hráči. Dokonce pomalu odkládám i kytaru, bez které jsem si to dřív neuměla představit. Celou poslední desku jsme připravovali právě v triu (bubeník Petr přibyl později na doporučení našeho hudebního režiséra Michala Němce). Vlastně to je moje deska jen ze třetiny, protože Patrik s Radekem udělali velký kus práce a dali mým písničkám přesně tu tvář, o které jsem snila.

Rozumím. Je hezké nebýt na některé věci sama...

Já si to teď moc užívám, protože jsem to dlouhé roky táhla v podstatě sama, ačkoliv se vedle mě objevovali různí spoluhráči. Teď je to konečně stálé, víme, co od sebe čekat a můžeme se o sebe opřít. Vlastně spolu tak trochu žijeme, když hodně hrajeme. To je moc fajn.

Na dvou deskách, které jste vydala s pětiletým odstupem, je možné pozorovat, jak se písně vyvíjí spolu s vámi. Mně připadá ten posun výrazný... Vnímáte to podobně?

Vnímám. Když jsem si ve studiu pustila svou první desku kvůli zvuku, musela jsem se pousmát. Ale vlastně to všechno pasuje dohromady, je to přesně o tom, co jsem tehdy řešila a jakým způsobem jsem to říkala. Teď to dělám jinak, ale třeba se zas za pět let pousměju nad tou současnou.

Vaše poslední deska se jmenuje Takhle ve mně vyjou vlci. Vlk je opředeny mýty a pohádkami, ale přitom je to vlastně plaché, ohrožené zvíře... Co představuje pro vás?

Pro mě je zejména symbolem nespoutanosti, divokosti a dravosti, ale zároveň si jej už někteří lidé dokázali i ochočit a podmanit, čímž zlomili jeho pravou duši.

V písni Zakázaný ovoce z téže desky zase houká sova pálená. Jak se tam ocitla?

Sova pálená je pro mě plná významů... Už proto, že její houkání je možné slyšet jen za tmy a bývá to neodbytný zvuk. Myslím ale, že u téhle písničky jsem přede vším netušila, jakým směrem se

bude ubírat, takže ta sova se tam přikradla sama a teprv zpětně jsem zjistila, jak moc je pro mě právě tohle zvíře důležité. Někdy to tak mívám.

Je příjemné moci se zaposlouchat do vaší chytré, hezké češtiny, zvlášť v té přemíře anglicky zpívajících mladých kapel. Přestože mám angličtinu ráda, u českých interpretů se mi už poněkud zajídá. Připadá mi, že s ní někdy maskují textovou prázdnotu...

V tomhle se shodneme. Připadá mi to neautentické a příliš se podbízející vzhledem k tomu, že ze zahraničí k nám proudí především anglicky zpívané písničky. Působí to na mě tak, že se kapely snaží jít do světa, ale místo aby dávaly světu něco od nás, nesou jim tam to, co tam už je – je to jako nošení dříví do lesa. Nebaví mě to.

Na čem od vás, jak říkáte, pracujete právě teď?

Nemám teď žádný konkrétní projekt, ale baví mě psát české texty. Práce bych tomu neříkala, protože je moc neumím vyseďet. Písničky buď chodí, nebo ne. Kromě toho mám vedle muziky ještě normální práci.

Chodí písničky spíše ve chvílích klidu, nebo naopak, když nevíte, kam dřív skočit?

Jak se to vezme. V úplném klidu a rovnováze nechodí, je třeba prožívat nějaké pnutí. Na druhou stranu, když mám moc práce a

můj mozek zaměstnává příliš mnoho racionálních záležitostí, nedokážu se naladit na písničkovou vlnu a přijímat.

Poslední otázka bude trochu mimotematická: Co jste vždycky chtěla umět a neumíte?

Bude to znít hloupě, ale jazyky. Celý život mě provází horší angličtina. Ten jazyk se mi moc líbí, ale nedokážu se na něj naladit, přemýšlet v něm a být pohotová. V dnešním světě je to docela handicap, ale na druhou stranu mám pocit, že můj obzor je o ten kousek posunutý v češtině, že dokážu psát. Snažím se angličtinu dohonit občasnými konverzacemi, ale asi bych musela odjet na dýl, a to se mi teď nechce. Je mi v naší zemi prostě hrozně dobře.

- Martina Trchová se narodila v roce 1983 a koncertovat začala v sedmnácti letech.
- Žije v Praze a před několika měsíci na točila svou druhou desku Takhle ve mně vyjou vlci.
- Četně koncertuje po celé České republice a za svou tvorbu získala několik ocenění (Zahrada, Porta, Folkový Kvítek ad.). Věnuje se výuce češtiny pro cizince.
- Více se dozvíte a doslechnete na <http://bandzone.cz/martinatrchova> nebo <http://www.trchova.cz>.

Text: Ema Stašová

Foto: Ota Nepilý, Petr Jaroš, Lucie Frantová, Petr Gregor

Voda stojatá

Autorka textu: Martina Trchová

Tak jak okraj polí máky zarůstá
Mé myšlenky vlčí a kladou prst na ústa
Mlčím, nic neříkám
V duši se šerí
Kam jen položily dívky šeríky

Tak jako slepé střevo bolí
I když je dávno pryč
Křič si jak chceš
Nikdo neuslyší tě
Utiš své dítě
A záduš ho dřív
Než samo zahubí tě

Jsem voda stojatá
Ale už nestojím o tebe
Prozaicky pojatá báseň
Co zamkla se do sebe
Tise tím, čekám
Až vánek mě zvlíni
Pak svůj úkol splním